

5

.....

היום א' - כ"ז

התוכל להסביר למה לא באו פרטי דיני ערי המקלס בשמות כ"א אחרי פסוק י"ג?

רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ו' הלכה י':

חסגבר, מהי חסיבה הפנימית לדיון זה?

תעמל דבר ד"ח בתוך ארצך.

ד. י"ב: ושלח זקנו עירו ולקחו אותו מטה

ומקשים: אם מחבגית התורה לגאולת הדם כמו שיראה מכל פרקנו וכן מן הזאמר בכמה מקומות שעל הסופטים לעסות המשפט, אם כן למה צותה על הסופטים למסור את הרצוח בידי גאול הדם?

סד"ל במדבר ל"ה י"ב ד"ה למקלט מגואל:

ת. שאלות ודיוקים ברש"י:

בעל באר יצחק מסביר דברי רס"י אלה: פעל
 "תכין" בגזר מ"נכון" המורה לרוב על שלמות
 הדבר, או שלמות היופי הראוי לדבר כפי חבליהו,
 כמו (יטעיה ב') "נכון יהיה חר ובינה ה'"; ואם
 שלמות עצם הדבר בלי עווס חסרון; כמו (מלכים א,
 ב') "והשמלכו בכרונה ביד שלמה"; וכן כאן מורה
 פעל "תכין" בענין שלמות עצם הדבר, שתכליתו
 להוליד לגמרה והוא שלם בענין ההכלית החווא,
 ולזה אמרו חז"ל "מקלט" היה כתוב על פרשת הדרכים.
 מה קטח לרס"י בפסוק?

(2) ג': ד"ה ושלטת את גבול ארצך;
 טיהא מתחילת הגבול עד הַעִיר
 הראשונה כל עיר מקלט כסעור
 מחלך שיש ממנה עד השניה, וכן
 מטהיה לשליטת, וכן מן השלישית
 עד הגבול השני של ארץ ישראל

גור אריה מברך דברי רס"י אלה: בקרא "מטולס"
 כי כל אחד מן הערים מחזיק בסדה מן הארץ, מיט
 לכל אחר פנוי (= שטח סביבו) כטן שטחי, וזה
 בקרא מטולס. אחרי טולסתן טוים בארץ. שחרי
 העיר הראסונה ים לה פנוי סביבות העיר כמו
חצי הארץ, רביעית מצד זה ורביעית מצד זה, שחרי
 ים וברך פנוי רביעית הארץ מתחילת הארץ עד בור
 ורביעית הארץ מן בור עד ראסונה (פ' דבר' ד' מ"ד)

(גליון שופטים תש"ך)

פנוי; וכן יש לראות פנוי מטני הצודים כמו חצי הארץ, רביעית מן בצר עד ראמות ורביעית מן ראמות עד גולן; וכן לגולן מטני צדדיה כמו חצי הארץ, רביעית מן ראמות עד גולן ורביעית מן גולן עד סוף הגבול, וליזה בקרא "מסולת".

- (א) מה הקוטיה העומדת לפני רש"י?
 אא (ב) התוכל להסביר הענין בדרך פשוטה יותר מאשר פסטר בעל גור אריה?

- אא (א) מה קשה לרש"י בלסון הכתוב?
 אא (ב) לשם מה בעזר רש"י כאן לפירוש הסלח ונדחה בתרגום אנקלוס?
 א (ג) מהו לפי רש"י ההבדל במשמעות בין "לחטב עצים" לבין "לכרות עצים"?

- (א) הסבר מהו ההבדל בין שני הפרושים מבחינת דקדוקית?
 (ב) לאיזו משתי הדעות יש להביא ראיה פוכיחה מן הפסוקים הבאים?
 דברים ז' כ"ב: ויטל ה' אלוקיך את הבויות האל מפניך
 דברים כ"ח מ': זיתים יהיו לך בכל גבולך וטמן לא תסור, כי יטל זיתך.
 אא (ג) איזה מטני הפרושים בראה יותר ע"פ סגנון פסוקו ואיזה מהם על פי תוכן פסוקו?

- אא (א) מה קשה לו בפסוקו ומה תיקן בדבריו?
 אא (ב) לסט מה הוסיף כאן מלת "רבים"?

- א (א) היכן מצינו ברש"י לספר דברים שעומד סביב על קטל חמין זה?
 (ב) התוכל ליטב קוטיה רש"י בדרך אחרת, בדרך הפסטר?
 א (ג) הסדה לדבריו כאן את דבריו טמנה כ"א כ"ח "ובעל הסור בקי" ... ופסטר - כמסעור: לפי טגאמר בסופו (כ"א כ"ט) "וגם בעליו יומת", הוצרך לומר בחסו "ובעל הסור בקי".

הסבר למח לא הלך רש"י במקומנו בדרך פרטנות זו?

(3) ה': ד"ה ונדחה ידו בגרזן
 כשבא להפיל הגרזן על הצד והרגומו "ויהמריג ידו" לסון ובטמסה ידו להפיל מכת הגרזן על הארץ.
 "כי שמשא הבקר" (שמואל ב, ר' נ') תרגום יובנח:
 "ארי מרגוהי תרגו".

(4) ה': ד"ה ויטל חברזל מן חמץ: ים מרבותיו לוטריס: בסמט חברזל מקתו. וים מחם אומריס, שיטל חברזל לחתיכה מן הפץ המתבקע וחיא נתזה והרגו.

(5) ו': ד"ה פן ירדוף גואל הדם: לכך אני אומר להכין לה דרך וערי סקלט רבים.

(6) י"א: ד"ה וכי יהיה איס טובא לרעהו: ע"י שנאתו הוא בא לידי "וארב לר" מכאן אסרו: עבר אדם על מצוה קלה, סופו לעבור על כבות חמורה, לפי טיעבור על (ויקרא י"ט י"ח) "לא תטגא את אחיך" סופו לבוא לידי שפיכות דמים. לכן באמר "כי יהיה איס טובא לרעהו", שהיה לו לכתוב וכי יקום איס וארב לרעהו והכחזר בפס.

סאלות וגם תשובות יש לשלוח לד"ר ג' ליבוביץ, ~~קאמפ~~ ירוטלים 94386 ל' ה'תש"ס
 חסאלות המסומנות א קטות והמסומנות אא קטות ביותר. יפתור כ"א לפי הבנתו.